

SL(5)706 – Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) 2020

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn dirymu Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 4) (Cymru) 2020. Maent yn gosod nifer o gyfyngiadau a gofynion mewn ymateb i'r risgiau i iechyd y cyhoedd sy'n deillio o'r Coronafeirws.

Ers cael eu gwneud, maent wedi eu diwygio ddwywaith. Bydd y Rheoliadau diwygio'n destun adroddiadau ar wahân.

Yn wreiddiol, daeth y Rheoliadau i rym ar 21 Rhagfyr 2020. Fodd bynnag, yn rhinwedd y Rheoliadau diwygio, daethant i rym ar 20 Rhagfyr 2020. Byddant yn dod i ben ar ddiwedd y dydd ar 31 Mawrth 2021. Mae'n rhaid eu hadolygu erbyn 7 Ionawr 2021, eto rhwng 8 ac 28 Ionawr 2020, ac o leiaf unwaith ym mhob cyfnod dilynol o 21 diwrnod.

Mae 9 Rhan i'r Rheoliadau, a grynhoir isod.

Mae **Rhan 1** yn pennu dyddiadau dod i rym, adolygu a dod i ben y Rheoliadau.

Mae **Rhan 2** yn gosod cyfyngiadau ar ymgynnull â phobl eraill, ar deithio ac ar ddefnyddio mangreuedd busnesau penodedig penodol. Mae'r rhan hon yn sefydlu 4 lefel wahanol o gyfyngiadau a fydd yn gymwys yn ôl yr amgylchiadau.

Mae **Atodlen 1** yn nodi'r lefel sydd â'r cyfyngiadau lleiaf (Lefel Rhybudd 1).

Pan fydd cyfyngiadau **Lefel Rhybudd 1** yn gymwys i ardal: dim ond rhwng hyd at 6 o bobl, neu fwy os yw pawb sy'n bresennol yn aelodau o'r un aelwyd neu'n aelodau o aelwyd estynedig sy'n cynnwys hyd at 3 aelwyd ac aelwyd un oedolyn, y caniateir cynulliadau dan do yng nghartrefi pobl. Mae cynulliadau dan do eraill wedi eu cyfyngu i 6 o bobl neu i aelodau o un aelwyd os yw'r nifer yn fwy na hynny. Mae cynulliadau yn yr awyr agored wedi eu cyfyngu i 30 o bobl neu i aelodau o un aelwyd neu o aelwyd estynedig os yw'r nifer yn fwy na hynny. Ni chyfrifir plant dan 11 oed at y dibenion hyn.

Mae rheolau gwahanol yn gymwys i ymgynnull ar gyfer gweithgareddau a drefnir yn ffurfiol, sy'n caniatáu i hyd at 100 o bobl gwrdd mewn amgylchiadau rhagnodedig amrywiol. Hefyd, mae'n bosibl y caniateir digwyddiadau ar raddfa fwy gyda chydysyniad Gweinidogion Cymru. Caniateir teithio (i) o fewn ardal Lefel 1 (ii) i ardal Lefel 1 arall ac oddi yno a (iii) i ardaloedd Lefel 2 neu oddi yno. Ni chaniateir teithio o ardal Lefel 1 i ardal yng Nghymru sydd ar Lefel 3 neu 4, nac i ardal lle y ceir llawer o achosion o'r coronafeirws mewn mannau eraill yn y DU. Ni chaniateir teithio o ardal Lefel 3 neu Lefel 4, nac o ardal lle y ceir llawer o achosion o'r coronafeirws mewn mannau eraill yn y DU, i ardal Lefel 1.

Caiff y rhan fwyaf o fangreoedd busnes sydd ar agor i'r cyhoedd fel arfer barhau i fod ar agor ond ni chaiff mangreoedd sydd wedi eu trwyddedu i werthu alcohol wneud hynny ar ôl 10.00 p.m. a rhaid iddynt gau erbyn 10.20 p.m fan bellaf.

Mae **Atodlen 2** yn nodi'r lefel nesaf (Lefel Rhybudd 2).

Pan fydd cyfyngiadau **Lefel Rhybudd 2** yn gymwys i ardal: dim ond rhwng aelodau o aelwyd estynedig sy'n cynnwys hyd at 2 aelwyd ac aelwyd un oedolyn, y caniateir cynullïadau dan do yng nghartrefi pobl. Mae cynullïadau dan do eraill wedi eu cyfyngu i 4 o bobl neu i aelodau o un aelwyd os yw'r nifer yn fwy na hynny. Mae cynullïadau yn yr awyr agored wedi eu cyfyngu i 4 o bobl neu i aelodau o un aelwyd neu o aelwyd estynedig os yw'r nifer yn fwy na hynny. Ni chyfrifir plant dan 11 oed at y dibenion hyn.

Mae rheolau gwahanol yn gymwys i ymgynnull ar gyfer gweithgareddau a drefnir yn ffurfiol, sy'n caniatáu i hyd at 30 o bobl gwrdd mewn amgylchiadau rhagnodedig amrywiol. Hefyd, mae'n bosibl y caniateir digwyddiadau ar raddfa fwy gyda chydysyniad Gweinidogion Cymru. Caniateir teithio (i) o fewn ardal Lefel 2 (ii) i ardal Lefel 2 arall ac oddi yno a (iii) i ardal Lefel 1 ac oddi yno. Ni chaniateir teithio o ardal Lefel 2 i ardal yng Nghymru sydd ar Lefel 3 neu 4, nac i ardal lle y ceir llawer o achosion o'r coronafeirws mewn mannau eraill yn y DU. Yn yr un modd, ni chaniateir teithio o ardal Lefel 3 neu Lefel 4, nac o ardal lle y ceir llawer o achosion o'r coronafeirws mewn mannau eraill yn y DU, i ardal Lefel 2.

Caiff y rhan fwyaf o fangreoedd busnes sydd ar agor i'r cyhoedd fel arfer barhau i fod ar agor ond ni chaiff mangreoedd sydd wedi eu trwyddedu i werthu alcohol ond gwneud hynny gyda phryd o fwyd ac ni chaniateir gwerthu alcohol ar ôl 10.00 p.m. (a rhaid cau erbyn 10.20 p.m fan bellaf).

Mae **Atodlen 3** yn nodi'r lefel nesaf (Lefel Rhybudd 3)

Pan fydd cyfyngiadau **Lefel Rhybudd 3** yn gymwys i ardal: dim ond rhwng aelodau o aelwyd estynedig sy'n cynnwys hyd at 2 aelwyd ac aelwyd un oedolyn, y caniateir cynullïadau yng nghartrefi pobl. Mae cynullïadau dan do eraill wedi eu cyfyngu i 4 o bobl neu i aelodau o un aelwyd os yw'r nifer yn fwy na hynny. Mae cynullïadau eraill yn yr awyr agored wedi eu cyfyngu i 4 o bobl neu i aelodau o un aelwyd neu o aelwyd estynedig os yw'r nifer yn fwy na hynny. Ni chyfrifir plant dan 11 oed at y dibenion hyn.

Mae rheolau gwahanol yn gymwys i ymgynnull ar gyfer gweithgareddau a drefnir yn ffurfiol, sy'n caniatáu i hyd at 15/30 o bobl gwrdd mewn amgylchiadau rhagnodedig amrywiol. Caniateir teithio o fewn ardal Lefel 3, ond ni chaniateir teithio o ardal Lefel 3 i ardal arall yng Nghymru, nac i ardaloedd lle y ceir llawer o achosion o'r coronafeirws mewn mannau eraill yn y DU. Yn yr un modd, ni chaniateir teithio o ardal Lefel 1, 2 neu 4, nac o ardal lle y ceir llawer o achosion o'r coronafeirws mewn mannau eraill yn y DU, i ardal Lefel 3.

Caiff y rhan fwyaf o fangreoedd sydd ar agor i'r cyhoedd fel arfer barhau i fod ar agor ond rhaid i fangreoedd a ddefnyddir ar gyfer adloniant neu letygarwch naill ai fod ar gau neu cânt

agor tan 6.00 p.m. yn unig – ac ni chaiff mangreoedd sydd wedi eu trwyddedu i werthu alcohol werthu alcohol i'w yfed yn y fangre.

Mae **Atodlen 4** yn nodi'r lefel fwyaf cyfyngol (Lefel Rhybudd 4)

Pan fydd cyfyngiadau **Lefel Rhybudd 4** yn gymwys i ardal: mae gofyniad cyffredinol i aros gartref ac i beidio â theithio i'r ardal. Mae'n ofynnol cau'r rhan fwyaf o fangreoedd sydd ar agor i'r cyhoedd fel arfer. Mae'r gallu i bobl ddod at ei gilydd ar gyfer digwyddiadau a gweithgareddau a drefnir yn ffurfiol, ac i fangreoedd fod ar agor i'r cyhoedd, yn ddarostyngedig i'r angen i gymryd "pob mesur rhesymol" i leihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws a'i ledaenu.

Mae **Atodlen 5** yn rhagnodi'r ardaloedd sy'n ddarostyngedig i Lefel Rhybudd. Ers i'r Rheoliadau gael eu gwneud, mae Atodlen 5 wedi ei diwygio ac mae Cymru gyfan yn ddarostyngedig i Lefel Rhybudd 4 ar ddyddiad yr adroddiad hwn.

Mae **Atodlen 6** yn nodi llacio'r cyfyngiadau ar gyfer y cyfnod rhwng 23 a 27 Rhagfyr 2020. Ers i'r Rheoliadau gael eu gwneud, maent wedi eu diwygio wedi hynny fel bod llacio'r cyfyngiadau'n gymwys i 25 Rhagfyr 2020 yn unig.

Mae **Rhan 3** yn gosod gofynion ar bobl sydd wedi cael canlyniad positif i brawf Coronafeirws a'u cysylltiadau agos. Rhaid i oedolion a phlant sydd wedi cael canlyniad positif i brawf coronafeirws beidio â gadael y man lle y maent yn byw am 10 diwrnod (ac eithrio mewn amgylchiadau cyfyngedig). Rhaid i bobl sydd wedi cael "cysylltiad agos" â rhywun sydd wedi cael canlyniad positif i brawf coronafeirws beidio â gadael y man lle y maent yn byw am 10 diwrnod (ac eithrio mewn amgylchiadau cyfyngedig). Darperir eithriad i'r rhai sy'n cael canlyniad negatif i brofion yn rheolaidd yn unol â chynllun ffurfiol.

Mae **Rhan 4** yn gwneud darpariaeth at ddiben lleihau'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws mewn mangreoedd sydd ar agor i'r cyhoedd ac mewn gweithleoedd. Rhaid cymryd pob mesur rhesymol i sicrhau y cynhelir pellter o 2 fetr rhwng personau yn y fangre.

Mae **Rhan 5** yn darparu bod rhaid gwisgo gorchuddion wyneb ar drafnidiaeth gyhoeddus, gan gynnwys mewn tacsis, ac mewn mannau penodol dan do, yn ddarostyngedig i esemptiadau ac eithriadau a restrir.

Mae **Rhan 6** yn darparu ar gyfer amgylchiadau pan fo rhaid i ysgolion fod ar agor pan fyddant ar gau fel arall i ganiatáu i blant gweithwyr hanfodol neu blant sy'n agored i niwed fynychu.

Mae **Rhan 7** yn ymwneud, ynghyd ag **Atodlenni 8 a 9**, â gorfodi'r cyfyngiadau a'r gofynion.

Mae **Rhan 8** yn gwneud darpariaeth ynghylch troseddau a chosbau.

Mae **Rhan 9** yn nodi termau wedi eu diffinio, yn dirymu Rheoliadau blaenorol ac yn gwneud diwygiad canlyniadol.

Gweithdrefn

Gwneud cadarnhaol.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Rhaid i'r Senedd gymeradwyo'r Rheoliadau o fewn 28 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddiwrnodau pan fo'r Senedd wedi'i diddymu neu ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gwnaed er mwyn iddynt barhau i gael effaith.

Materion technegol: craffu

Ni nodwyd pwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Nodwyd y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn:

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Rydym yn nodi cyfiawnhad Llywodraeth Cymru dros unrhyw ymyrraeth bosibl â hawliau dynol. Yn benodol, nodwn y paragraffau a ganlyn yn y Memorandwm Esboniadol:

"Er bod [y] Rheoliadau yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a Siarter Hawliau Sylfaenol Ewrop, mae'r Llywodraeth o'r farn bod modd eu cyfiawnhau er mwyn atal lledaenu clefydau heintus a/neu bod hawl i wneud yr ymyriad ar y sail ei fod yn ceisio cyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

Mae Erthygl 5 (yr hawl i ryddid), Erthygl 8 (yr hawl i barch at fywyd preifat a theuluol), Erthygl 9 (rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd), Erthygl 11 (rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu) ac Erthygl 1 o'r Protocol Cyntaf (diogelu eiddo) yn cael eu cyffwrdd gan y Rheoliadau hyn.

Mae pob un o'r rhain yn hawliau amodol, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawliau os oes angen gwneud hynny mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch y cyhoedd neu er mwyn diogelu iechyd. Rhaid cyfiawnhau'r holl gyfyngiadau a gofynion o'r fath ar y sail eu bod [ar drywydd] nod cyfreithlon, sef diogelu iechyd y cyhoedd a'u bod yn gymesur. Hefyd, mae angen cydbwysu unrhyw ymyrraeth â'r hawliau hyn â rhwymedigaethau cadarnhaol y Wladwriaeth o dan Erthygl 2 (yr hawl i fywyd). Mae gweithredu cyfyngiadau a gofynion newydd o dan y Rheoliadau hyn yn ymateb cymesur i ledaeniad cynyddol y coronafeirws. Mae'n cydbwysu'r angen i gynnal ymateb priodol i'r bygythiad a achosir gan y coronafeirws yn erbyn hawliau unigolion a busnesau, mewn modd sy'n parhau'n gymesur â'r angen i leihau cyfradd trosglwyddo'r coronafeirws, gan ystyried y dystiolaeth wyddonol."

2. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Nodwn na chynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol ar y Rheoliadau hyn. Yn benodol, nodwn y paragraffau a ganlyn yn y Memorandwm Esboniadol:

"O ystyried y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd cyhoeddus brys, nid oes ymgynghoriad cyhoeddus wedi'i gynnal mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

Wrth benderfynu a oedd angen y cyfyngiadau a'r gofynion a nodir yn y Rheoliadau hyn, a phennu manylion y cyfyngiadau a'r gofynion hynny, rwyf i, ynghyd â Gweinidogion a swyddogion eraill Llywodraeth Cymru, wedi cynnal trafodaethau gyda sectorau a rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys arweinwyr llywodraeth leol a busnesau ac undebau llafur yng Nghymru ac rydym yn parhau i wneud hynny. Yn fy natganiad i'r Aelodau ar 16 Rhagfyr, cyhoeddais fwriad Llywodraeth Cymru i gyflwyno'r newidiadau a gyflawnir drwy'r Rheoliadau hyn, a chafwyd cyhoeddusrwydd eang i hynny wedyn."

3. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn darparu na luniwyd asesiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd yr angen i'w rhoi ar waith ar frys er mwyn mynd i'r afael â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.

4. Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

Nodwn y darn canlynol o'r Memorandwm Esboniadol sy'n cyfeirio at dystiolaeth wyddonol a dynnwyd arni er mwyn asesu'r risg i iechyd y cyhoedd. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn darparu fel a ganlyn:

"Darperir y dystiolaeth wyddonol a ddefnyddiwyd i asesu'r risgiau i iechyd y cyhoedd gan [Gell Cyngor Technegol](#) Llywodraeth Cymru ac mae ar gael ar wefan [llyw.cymru](#). Mae'r papur briffio diweddaraf, dyddiedig 11 Rhagfyr, yn nodi difrifoldeb y sefyllfa o ran iechyd y cyhoedd.

Mae'r Prif Swyddog Meddygol yn argymhell mai ymateb rhesymol i'r sefyllfa o ran iechyd y cyhoedd yw bod Cymru'n symud i Lefel Rhybudd 4 ... "

Ymateb Llywodraeth Cymru

Nid oes angen ymateb gan Lywodraeth Cymru.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn yn ei gyfarfod ar 11 Ionawr 2021 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

